

Başvuru Numarası : 2024/2172  
Toplantı Tarihi/Sayısı : 27.06.2025/62  
Karar Numarası : 2025/427  
Başvuran : S.İ.  
Başvuran Vekili : -  
Adres : -  
Muhatap Kurum/Kişi : Antalya S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü  
Muhatap Adres : -

### I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın, eşiyle mahrem görüşme talebinin reddedilmesi nedeniyle kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkindir.

### II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;
- a. Yaklaşık 8 aydır eş görüşmesi talep ettiğini, ancak talebinin haksız şekilde reddedildiğini,
- b. 2022 yılında aynı konudaki talebinin reddedilmesine yaptığı itiraz üzerine İnfaz Hakimliğince lehinde verilen kararın emsal teşkil etmesi gerektiğini,
- c. Evliliğinin dağılma tehlikesi bulunduğunu, eşiyle konuşup sorunlarını çözmek için söz konusu görüşmeye ihtiyacı olduğunu iddia etmektedir.
3. Muhatap Antalya S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;
- a. Başvuranın 7/7/2022 tarihinde Kuruma nakil olarak geldiği, talebi üzerine 16/10/2023 tarihinde ... sayılı İdare ve Gözlem Kurulu kararı ile kendisine 3 saat eşi ile mahrem görüşme ödülünün verildiği,
- b. Başvuranın son eş görüşmesi talebinin İdare ve Gözlem Kurulunda görüşüldüğü, yapılan değerlendirme sonucunda 3/9/2024 tarihinde talebinin reddine dair karar verildiği,
- c. Başvuranın bu karara karşı İnfaz Hakimliğine itirazda bulunduğu, itirazı neticesinde Antalya 2. İnfaz Hakimliği tarafından itirazının reddine dair karar verildiği, bu karara karşı Antalya 1. Ağır Ceza Mahkemesine yapılan itirazın da reddine dair karar verilerek dosyanın kesinleştiği ifade edilmektedir.
4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte özetle;
- a. Mevzuatta eş görüşmesinin en geç 3 ayda bir olmak üzere 3 saatten 24 saate kadar kullandırılmasının hüküm altına alındığı, ayrıca eş görüşmesi uygulamasının Adalet Bakanlığınca teşvik edildiği,
- b. Eşiyle iletişiminin kısıtlı olmasından dolayı evliliğindeki sorunların derinleştiği, bu sorunlardan ötürü Kurum Psikososyal Servisinden ve psikiyatri hekiminden destek aldığı,
- c. Evliliğindeki sorunlar psikolog ve psikiyatrist tarafından teyit edilmişken eş görüşmesi imkanının

sağlanmadığı,

ç. Kendisine çoğunlukla telefonla görüşme ödülünün verildiği, ancak bu ödülün sorunlarını çözmede faydasının olmadığı ifade edilmektedir.

### III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın *"Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı"* başlıklı 17'nci maddesine göre: *"Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. (...) Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz (...)"*

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun *"Kurumun görevleri"* başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

7. 6701 sayılı Kanun'un *"Başvurular"* başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in *"Ön inceleme"* başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasına göre: *"Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği (...) yönlerinden incelenir."*

9. Mezkûr Yönetmelik'in *"Karar türleri"* başlıklı 65'inci maddesine göre: *"(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."*

### IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini re'sen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini re'sen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu alanlar dışında genel insan hakları ihlali iddiaları kapsamında Kuruma başvuru inceleme yetkisi verilmemiştir. Dolayısıyla, başvurunun salt alıkonulma yerinden yapılmış olması ulusal önleme mekanizması görevi kapsamında incelenmesi için yeterli bulunmamaktadır.

12. Anayasa Mahkemesi (AYM)'ye göre aile hayatına saygı hakkı eş görüşmesi hakkında açık bir güvence sağlamamaktadır. Devlet, eş görüşmesine ilişkin imkânlar düzenleyip düzenlememe konusunda geniş bir takdir hakkına sahiptir (AYM, *Alaattin Akdemir*, B. No: 2018/33588, 6/2/2020, para. 45).

13. Mahpusların kapalı ceza infaz kurumlarında tutulma hali, bir kişiyi özgürlüğünden yoksun bırakan

diğer tüm tedbirler gibi, mahpusların özel ve aile hayatına doğal sınırlamalar getirmektedir. Bu sınırlamaların tek başına işkence ve kötü muamele teşkil etmeyeceği, cezanın infazının doğal sonucu olarak kabul edileceği bilinen bir gerçektir. AYM içtihatlarına göre; eş görüşmesinin mahpusların aile hayatlarını sürdürmeleri bakımından her hâl ve koşulda tanınması gereken, mahpuslar için aile hayatına saygı hakkının olmazsa olmaz bir unsuru olmadığı bu durumun Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından da kabul edildiği, bununla birlikte eş görüşmesinin, ödül mahiyetinde ve belli koşullara tabi olan bir imkân olduğu ifade edilmiştir (AYM, M.Ç., B. No: 2017/34600, 6/2/2020, para. 62).

**14.** 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "Ödüllendirme" başlıklı 51'inci maddesinin 3'üncü fıkrasının (a) bendine göre: *"Kapalı ceza infaz kurumlarında bulunan evli hükümlüler, en geç üç ayda bir kez olmak üzere, üç saatten yirmi dört saate kadar eşleri ile kurum veya eklentilerinde ceza infaz kurumu personelinin yakın nezareti olmaksızın mahrem şekilde görüştürülebilir."*

**15.** 30/3/2013 tarihli ve 28603 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Hükümlü ve Tutukluların Ödüllendirilmesi Hakkında Yönetmelik'in "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili bölümüne göre: *"Bu Yönetmeliğin uygulanması ile ilgili olarak aşağıdaki ilkelere uyulur: a) Hükümlü ve tutukluların ödüllendirilmesi ile ulaşılmak istenen temel amaç; bu kişilerin yeniden sosyalleşmesini sağlamak suretiyle insan haklarına saygılı, hukukî ve toplumsal kurallara bağlı bireyler olmalarını teşvik etmektir. b) Hükümlü ve tutuklulara; ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, felsefî inanç, millî veya sosyal köken ve siyasî görüşleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılamaz ve sırf bu nedenlerle ayrıcalık tanınmaz. c) Hükümlü ve tutuklulara ödül verilirken bunların bir hak değil, teşvik esaslı ayrıcalık olarak verilebileceği göz ardı edilemez."*

**16.** Mezkûr Yönetmelik'in "Eş görüşmesi ödülü" başlıklı 11'inci maddesine göre: *"Kapalı ceza infaz kurumundaki hükümlü ve tutuklulara, en geç üç ayda bir kez olmak üzere, üç saatten yirmi dört saate kadar eşleriyle kurumun bu tür ziyaretler için ayrılan bölümünde ve personelin yakın nezareti olmaksızın mahrem şekilde eş görüşmesi ödülü verilebilir."*

**17.** 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in "İdare ve gözlem kurulunun görev ve yetkileri" başlıklı 28'inci maddesinin ilgili bölümüne göre: *"(1) İdare ve gözlem kurulu aşağıda sayılan işleri yapmakla görevli ve yetkilidir: (...) ı) Hükümlüleri, tutum ve davranışlarına göre ödüllendirmek."*

**18.** Başvuran tarafından, eşiyile mahrem görüşme ödülünden en geç 3 ayda bir faydalandırılmamasının mevzuata aykırı olduğu, Adalet Bakanlığınca da mahpuslara eş görüşme ödülü verilmesinin teşvik edildiği halde muhatap kurumca taleplerinin reddedilmesi nedeniyle aile birliğinin dağılma aşamasına geldiği iddia edilmektedir.

**19.** Muhatap Kurumca gönderilen belgelerin incelenmesinden;

- Başvuranın, eşiyile mahrem görüşme talebinin 8/11/2022 tarihli ve ... sayılı İdare ve Gözlem Kurulu kararı ile reddi kararına yapılan şikayet üzerine Antalya 2. İnfaz Hakimliğinin 14/12/2022 tarihli ve K:... sayılı kararı ile şikayetin kabulüne ve kurul kararının iptaline hükmedildiği,

- 16/10/2023 tarihli ve ... sayılı İdare ve Gözlem Kurulu kararı ile başvuranın 16/10/2023 - 27/10/2023 tarih aralığında, uygun görülen bir günde ve saat 09:00-12:00 ila 13:00-16:00 saatleri arasında bir defaya mahsus olmak üzere 3 (üç) saat süre ile eşiyile mahrem görüşme ödülü verilmesine karar verildiği,

- 3/9/2024 tarihli ve ... sayılı İdare ve Gözlem Kurulu kararı ile başvuranın eşle mahrem görüşme ödülü verilmesine ilişkin talebinin reddine karar verildiği, kararda özetle *"başvurana daha önce eş görüşmesi, açık ziyaret süresinin ve telefonla görüşme süresinin uzatılması gibi ödüllerin verildiği, başvuranın kendisine verilen ödülleri yetersiz bularak, düzenli ve sürekli ödül talebinde bulunduğu, İdare*

ve Gözlem Kurulu tarafından teşvik amaçlı verilen ödülleri hak olarak görmeye başladığı, düzenli olarak kendisine ödül verilmesi düşüncesinde olduğu, başvuranın eş görüşü talebine istinaden İdare ve Gözlem Kurulu tarafından verilen ret kararlarına karşı yargı mercilerine yaptığı itirazların birçok kez reddedilmiş olduğu, başvuranın bu konuda birçok merciye de manipölasyon amaçlı dilekçe gönderdiği, ödüllendirmenin hükümlü/tutukluların talepleri ile değil İdare ve Gözlem Kurulunun re'sen veya ilgili servislerin talepleri üzerine yapılacağı, ayrıca başvuranın Anayasal Düzeni Ortadan Kaldırmaya Teşebbüs Etme suçundan mahpus olduğu, terör örgütü mensuplarının çeşitli şifreleme vs. yollarla diğer örgüt mensubu kişilerle iletişim kurmak suretiyle haberleşme ve bilgi paylaşımı içerisine girebilecekleri, bu sebeple güvenlik açısından da sakıncalı bulunduğu" gerekçelerine yer verildiği,

- Söz konusu karara karşı başvuran tarafından yapılan şikayet üzerine Antalya 2. İnfaz Hakimliğinin 11/9/2024 tarihli ve K:... sayılı kararı ile şikayetin reddine karar verildiği ve kararda özetle "...Hükümlü ve Tutukluların Ödüllendirilmesi Hakkında Yönetmelik'in "Ödüllendirme usulü başlıklı 10/1 maddesi 'Kurul, resen veya kurumda görev yapan servislerin teklifi üzerine ilgililerin ödüllendirilmesine karar verebilir' şekilde düzenlenmiş olup; ödüllendirmede yetkili merciin İdare ve Gözlem Kurulu olarak belirlendiği, Anayasa Mahkemesi Kararlarında ödüllendirmenin bir hak değil, teşvik esaslı ayrıcalık olduğunun belirtildiği, hükümlülerin ödüllendirilmesi müessesinin teşvik etmek amacıyla ceza infaz kurumu idare ve gözlem kuruluna tanınmış bir yetki ve görev niteliğinde olduğu, bu hususta verilecek ödülün niteliği ve süresinin münhasıran idare ve gözlem kurulunun takdirinde bulunduğu, Yargıtay 1. Ceza Dairesinin ... esas ... karar sayılı ilamının da bu doğrultuda olduğu" gerekçelerine yer verildiği, bu karara karşı yapılan itirazın ise Antalya 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 26/9/2024 tarihli ve ... D.İş sayılı kararıyla reddine karar verildiği anlaşılmıştır.

**20.** Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ile "eşle mahrem görüşme" müessesesi, düzenli olarak talep üzerine kullanılması gereken bir hak olarak değil idarenin takdir yetkisine dayalı olarak verebileceği ödüllerden biri olarak düzenlenmiş olup; Hükümlü ve Tutukluların Ödüllendirilmesi Hakkında Yönetmelik'te hükümlü ve tutukluların ödüllendirilmesi ile ulaşılmak istenen temel amacın bu kişilerin yeniden sosyalleşmesini sağlamak suretiyle insan haklarına saygılı, hukukî ve toplumsal kurallara bağlı bireyler olmalarını teşvik etmek olduğu ve ödüllerin bir hak değil, teşvik esaslı ayrıcalık olduğunun göz ardı edilemeyeceği vurgulanmıştır.

**21.** AYM tarafından da aile hayatına saygı hakkının eş görüşmesi hakkında açık bir güvence sağlamayacağı, devletin eş görüşmesine ilişkin imkânlar düzenleyip düzenlememe konusunda geniş bir takdir yetkisine sahip olduğu, mahpusların kapalı ceza infaz kurumlarında tutulma halinin, bir kişiyi özgürlüğünden yoksun bırakan diğer tüm tedbirler gibi, mahpusların özel ve aile hayatına doğal sınırlamalar getireceği, bu sınırlamaların tek başına işkence ve kötü muamele teşkil etmeyeceği ve cezanın infazının doğal sonucu olarak kabul edileceği, eş görüşmesinin mahpusların aile hayatlarını sürdürmeleri bakımından her hâl ve koşulda tanınması gereken, mahpuslar için aile hayatına saygı hakkının olmazsa olmaz bir unsuru olmadığı, bu durumun Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından da kabul edildiği, bununla birlikte eş görüşmesinin, ödül mahiyetinde ve belli koşullara tabi olan bir imkân olduğu ifade edilmiştir.

**22.** Başvuranın iddialarının, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve konuya ilişkin içtihatlar çerçevesinde incelenmesi neticesinde; eşle mahrem görüşme ödülünün periyodik olarak evli olan mahpuslara kullanılması gereken bir hak niteliğinde değil, suç işlemiş kişilerin ıslahı için teşvik amacıyla düzenlenmiş istisnai bir uygulama olması ve bu ödülün kullanılması hususunda İdare ve Gözlem Kurullarının takdir yetkisinin bulunması, başvuranın talebinin reddine dair İdare ve Gözlem Kurulu kararının yargı denetiminden de geçmiştir

olması nedeniyle, başvuru konusu olayda işkence ve kötü muamele teşkil edecek bir hak ihlalinin bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

## **V. KARAR**

**A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,**

**B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,**

**C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,**

27/6/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

**e-imzalıdır**

Muhammet Ecevit CARTİ  
Daire Başkanı

**e-imzalıdır**

Dr. Burhan ERKUŞ  
Üye

**e-imzalıdır**

Mehmet Emin GENÇ  
Üye

**e-imzalıdır**

Saffet BALIN  
Üye

**e-imzalıdır**

Ünal SADE  
Üye